



**OŚRODEK  
POMOCY  
SPOŁECZNEJ**  
w Sępólnie Krajeńskim

**Gminny Program  
Profilaktyki i Rozwiązywania  
Problemów Alkoholowych  
oraz  
Przeciwdziałania Narkomanii  
na rok 2015**

## SPIS TREŚCI:

<b>Wprowadzenie</b> .....	<b>3</b>
<b>Rozdział I</b>	
Epidemiologia Zaburzeń Psychicznych i Dostępność Psychiatryczna Opieki Zdrowotnej.....	<b>4</b>
<b>Rozdział II</b>	
Raport Krajowy 2013-Narkomania.....	<b>8</b>
<b>Rozdział III</b>	
Diagnoza – alkoholizm, narkomania na terenie miasta i gminy Sępólno Krajeńskie..	<b>10</b>
<b>Rozdział IV</b>	
Zasoby umożliwiające realizację Programu.....	<b>17</b>
<b>Rozdział V</b>	
Przeciwdziałanie alkoholizmowi – cele, zadania.....	<b>23</b>
<b>Rozdział VI</b>	
Przeciwdziałanie narkomanii – cele, zadania.....	<b>29</b>
<b>Rozdział VII</b>	
Wskaźniki monitoringu w 2015 roku i spodziewane efekty realizacji Programu.....	<b>33</b>
<b>Rozdział VIII</b>	
Źródła finansowania programu.....	<b>34</b>

## **Wprowadzenie**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015 jest dokumentem wskazującym zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii i podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

### Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ( Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r. poz. 124 ze zm.) oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 stanowiący załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 (Dz. U. z 2011 r. nr 78, poz. 428),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie(Dz.U. Nr 180,poz.1493 ze zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ( Dz. U. z 2013r. poz. 594 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm.).

## Rozdział I

### Badania EZOP 2011

Projekt EZOP był pierwszym w Polsce badaniem epidemiologicznym zaburzeń psychicznych przeprowadzonym zgodnie z metodologią Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) przez Instytut Psychiatrii i Neurologii, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego, Państwowy Zakład Higieny z Warszawy oraz Akademię Medyczną z Wrocławia.

Przez dziesięciolecia jedynym źródłem danych o rozpowszechnieniu zaburzeń psychicznych w Polsce były statystyki medyczne gromadzone i upowszechniane przez Instytut Psychiatrii i Neurologii. Opisywały one zmiany w liczbie pacjentów wg rozpoznań i ich cech społeczno-demograficznych. Badania statystyczne nie dawały jednak pełnego obrazu kondycji psychicznej Polaków.

W badaniu EZOP wykorzystano najnowszą wersję kwestionariusza pozwalającego na zdiagnozowanie 18 zaburzeń psychicznych, w tym zaburzeń spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych. Zgromadzono ponad 10 tysięcy wywiadów uzyskanych na reprezentatywnej próbie mieszkańców Polski w wieku 18-64 lata.

**Najczęściej diagnozowane zaburzenia wiązały się z używaniem substancji psychoaktywnych (12,8%) w tym nadużywanie i uzależnienie od alkoholu (11,9%) i nadużywanie oraz uzależnienie od narkotyków (1,4%). Interpretacja tych danych pozwala przyjąć, że ponad 3 miliony osób w wieku produkcyjnym doświadczyło objawów nadużywania substancji, a wśród nich około 700 tysięcy uzależnienia.**

**Liczba Polaków mających doświadczenia z nielegalnymi narkotykami kiedykolwiek w życiu wynosi ponad milion osób. Kryteria nadużywania spełnia blisko 100 tysięcy osób, z czego połowę stanowią uzależnieni.**

Poniżej zaprezentowano podstawowe dane z badania EZOP oraz dane GUS dotyczące problemu alkoholowego.

## Spożycie alkoholu (100%) na jednego mieszkańca Polski w litrach (GUS)



Jak wynika z powyższych danych wzrost podatku akcyzowego, a co za tym idzie wzrost cen alkoholu nie ma wpływu na jego podaż oraz spadek konsumpcji.

### Spożycie 100% alkoholu rejestrowanego i nierejestrowanego w Polsce (WHO)-dane GUS

2009 dorośli (15+) na głowę:

Alkohol rejestrowany: 10,6 l

Alkohol nierejestrowany: 3,0 l

**Polska razem 13,6 l**

Europa (średnia) 12,5 l

## Spżycie 100% alkoholu w litrach w Polsce na tle Europy (WHO)

2009

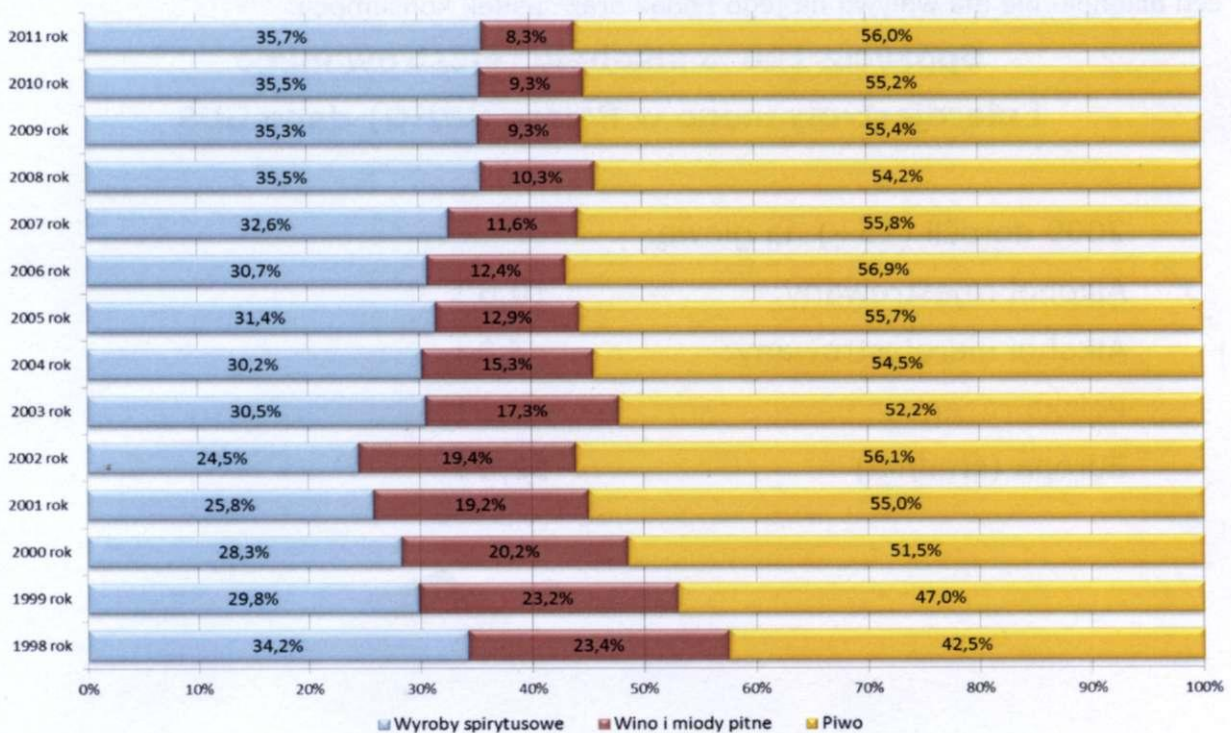
Najwyższe spżycie:

▶ Czechy	16,6
▶ Rumunia	16,3
▶ Słowenia	15,3
▶ Słowacja	14,6
▶ Węgry	14,1
▶ Estonia	14,0

Najniższe spżycie:

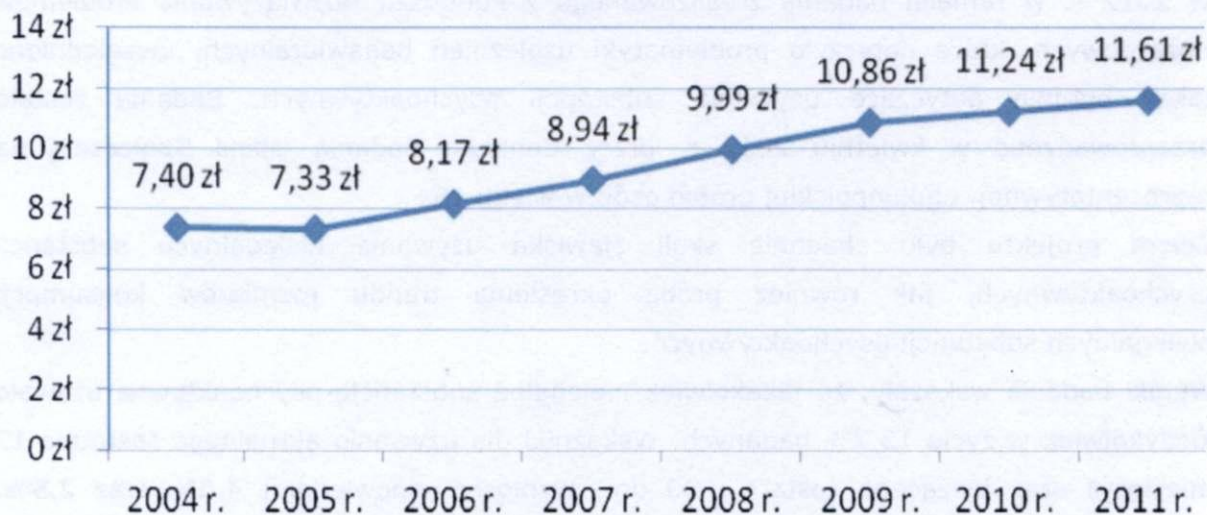
▶ Turcja	3,6
▶ Macedonia	6,8
▶ Islandia	7,9
▶ Norwegia	8,3
▶ Malta	8,0

## Struktura spżycia napojów alkoholowych w Polsce



Struktura spożycia na przestrzeni lat się w Polsce zmieniała, widoczny jest wzrost spożycia piwa, zmniejszenie w latach 2008-2011 spożycia wina. Wyroby spirytusowe cieszą się od lat niezmienną ok. 35% popularnością.

### Przeciętne miesięczne wydatki na napoje alkoholowe na jedną osobę w gospodarstwach domowych



### EZOP wyniki

#### Abstynenci

W ogóle nie pije alkoholu: 17,7% (3,8mln)

- ▶ Mężczyźni 10,9%
- ▶ Kobiety 25,5%

▶ Nadużywa alkoholu 11,9% (ok. 2,4 mln)

- ▶ Mężczyźni 20,5% (co piąty mężczyzna!!!)
- ▶ Kobiety 3,4%

▶ Uzależnienie 2,4% (ponad 600tys.)

- ▶ Mężczyźni 4,4%
- ▶ Kobiety 0,4%

## Rozdział II

### Raport Krajowy 2013-Narkomania

W/w raport przygotowywany jest corocznie przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i zawiera najnowsze informacje na temat problemu narkotyków i narkomanii w Polsce.

W 2012 r. w ramach badania zrealizowanego z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, które dotyczyło problematyki uzależnień behawioralnych, uwzględniono także pytania dotyczące używania substancji psychoaktywnych. Badanie zostało przeprowadzone w kwietniu 2012 r. przez Centrum Badania Opinii Społecznej na reprezentatywnej, ogólnopolskiej próbie osób w wieku 15+.

Celem projektu było zbadanie skali zjawiska używania nielegalnych substancji psychoaktywnych, jak również próba określenia trendu rozmiarów konsumpcji nielegalnych substancji psychoaktywnych.

Wyniki badania wskazały, że jakąkolwiek nielegalną substancję psychoaktywną używało kiedykolwiek w życiu 13,7% badanych. Wskaźniki dla używania aktualnego (ostatnie 12 miesięcy) oraz bieżącego (ostatnie 30 dni) wyniosły odpowiednio: 4,8% oraz 2,5%. Najbardziej popularną substancją wśród badanych są przetwory konopi indyjskich (12,2% respondentów używało konopi kiedykolwiek w życiu). Ponad czterokrotnie niższe wskaźniki odnotowano w przypadku osób deklarujących kontakt z amfetaminą (2,9%). Niewiele ponad 1% respondentów przyznało, że próbowało ecstasy. Podobne odsetki obserwuje się w przypadku środków halucynogennych (zarówno grzybów halucynogennych – 1,0%, jak i LSD – 0,8%). W obszarze używania substancji psychoaktywnych w ciągu ostatnich 12 miesięcy, 4% respondentów używało przetworów konopi, a 0,6% badanych przyznało się do używania amfetaminy.

W przypadku pozostałych substancji wskaźniki używania były niższe niż 0,5%. Odsetki osób deklarujących używanie marihuany i haszyszu oraz amfetaminy w przypadku ostatnich 30 dni przed badaniem wynoszą odpowiednio: 1,8% oraz 0,3%. Mężczyźni częściej niż kobiety sięgają po substancje psychoaktywne i tendencję tę obserwuje się zarówno w przypadku eksperymentowania, jak i używania w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Biorąc pod uwagę wiek badanych, największe odsetki odnotowano wśród eksperymentujących grupy 25-34 lata. W przypadku aktualnych i bieżących użytkowników narkotyków odsetek ten jest największy w **najmłodszej grupie wiekowej tj. 15-24 lata.**

**We wszystkich formach leczenia od kilku lat odnotowano zmniejszanie się liczby pacjentów uzależnionych od jednej substancji z jednoczesnym wzrostem liczby pacjentów mających problem z kilkoma substancjami psychoaktywnymi. Najczęstszymi połączeniami są: przetwory konopi indyjskich + alkohol;**



**amfetamina + przetwory konopi indyjskich; opiaty + benzodiazepiny lub leki przeciwbólowe (np. tramal); opiaty + amfetamina.**

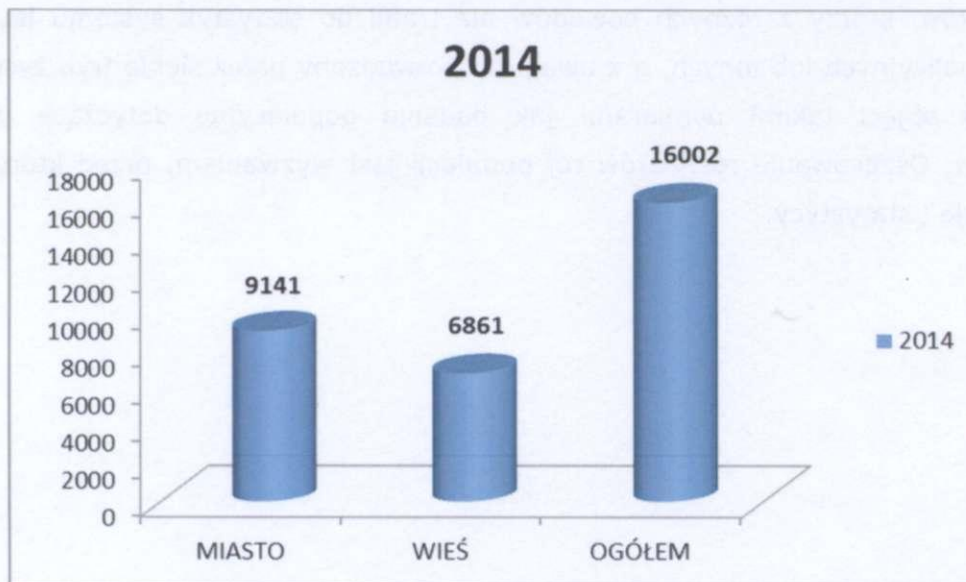
Pomimo sporej liczby badań, danych i analiz w dalszym ciągu trudne jest określenie rzeczywistych rozmiarów zjawiska używania narkotyków. W celu oszacowania liczby „problemowych użytkowników narkotyków” prowadzi się próby oceny rozmiarów tzw. „populacji ukrytej”.

„Populacja ukryta” w kontekście narkotyków jest to populacja problemowych użytkowników, którzy z różnych powodów nie trafili do statystyk systemu lecznictwa, statystyk policyjnych lub innych, a z uwagi na prowadzony przez siebie tryb życia nie są najczęściej objęci takimi pomiarami jak badania populacyjne dotyczące używania narkotyków. Oszacowanie rozmiarów tej populacji jest wyzwaniem, przed którym stają socjologowie i statystycy.

### Rozdział III

## Diagnoza – alkoholizm, narkomania na terenie miasta i gminy Sępólno Krajeńskie

### Liczba ludności zamieszkującej gminę Sępólno Krajeńskie

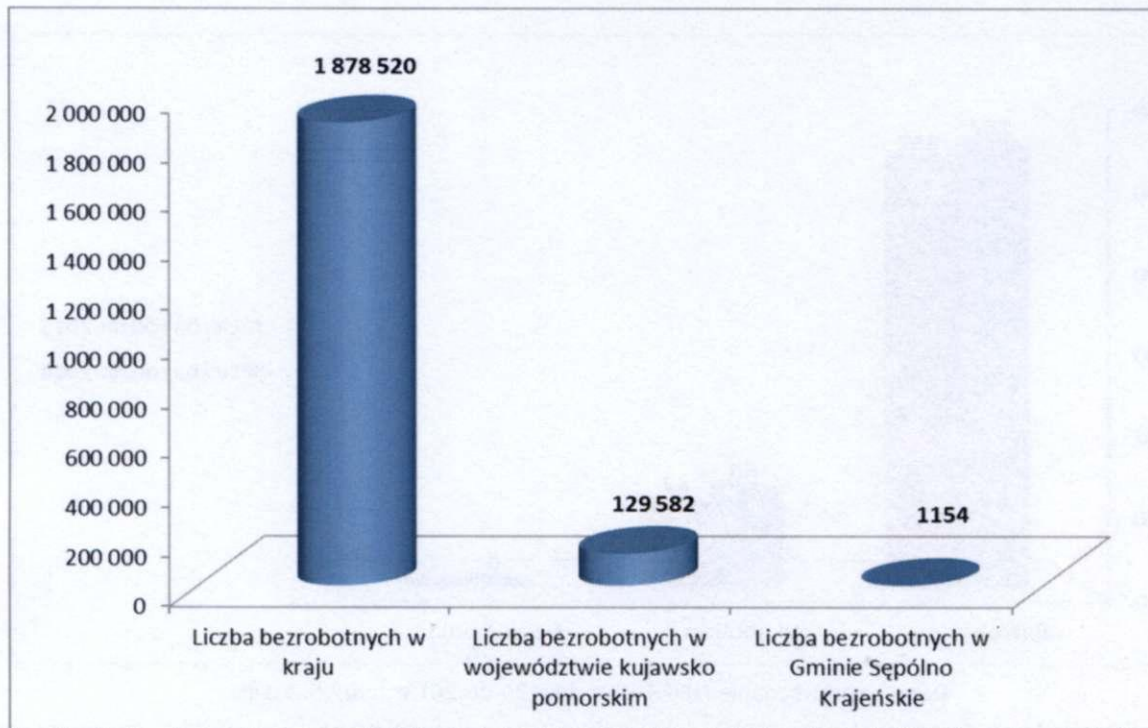


Dane Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim stan na dzień 30.06.2014r.

### Problemy związane z nadużywaniem alkoholu (dane statystyczne)

#### Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Krajeńskim:

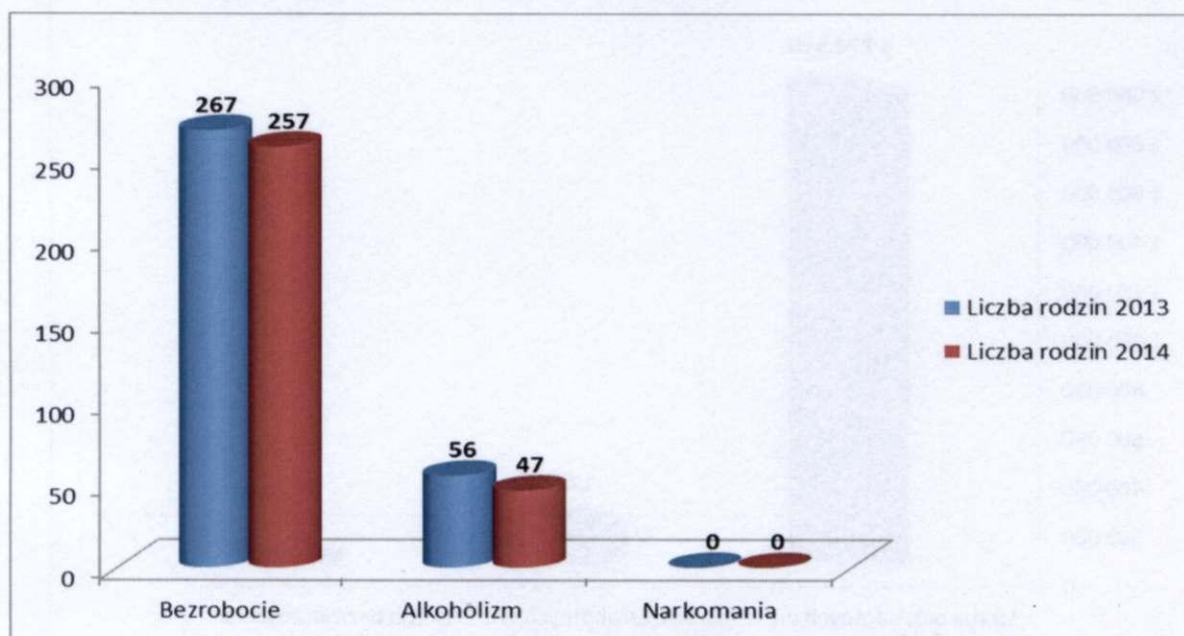
Trudno znaleźć dziś w Polsce środowisko zawodowe, nad którym nie wisi groźba bezrobocia. Problem braku pracy lub możliwość jej utraty to temat na co dzień obecny w życiu każdej polskiej rodziny. Każda sytuacja utraty pracy jest szokiem. Człowiek znajduje się w niej często z zaskoczenia. Tzn. jakiegoś zwiastuny mającej nadejść sytuacji są, ale jak w przypadku każdej spodziewanej utraty, zawsze przeżywany jest moment zaskoczenia. Potem jakiś czas schodzi na tzw. zaadaptowanie się do nowej sytuacji. Od umiejętności radzenia sobie ze stresem, od przekonań, zrównoważenia emocjonalnego, programów działania, którymi dysponuje dana osoba, będzie zależało, jak dalekimi poradzi sobie z utratą pracy. Bezrobocie często bywa niestety czynnikiem wyzwalającym zaburzenia psychiczne. Bez wątpienia pełni funkcję czynnika spustowego, powodującego, że przeważa się jakaś szala i człowiek popada w choroby somatyczne, nerwice, depresje. Nasilają się jego codzienne dolegliwości. Często osoby nie umiejące sobie poradzić ze stresem bezrobocia popadają w alkoholizm, załamują się.



wg. danych WUP Toruń- stan na dzień 30.06.2014r. oraz dane PUP Sępólno Kraj. stan na 30.06.2014r.

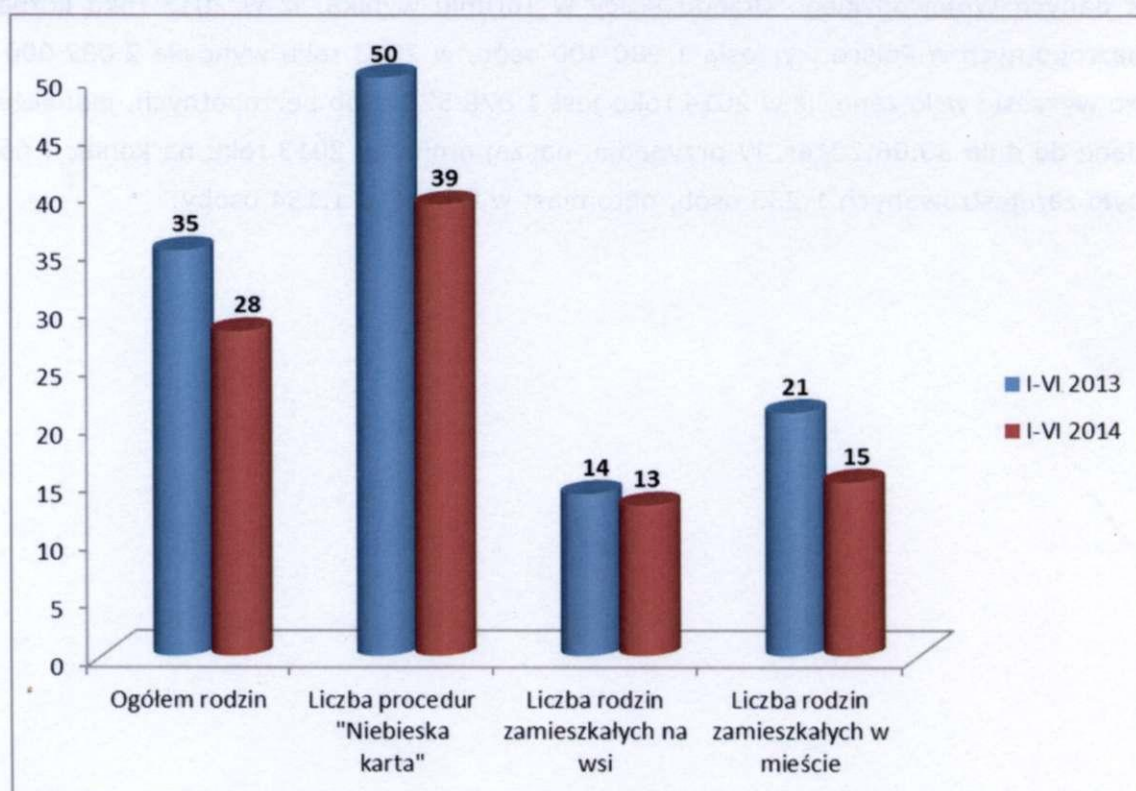
Z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wynika, iż w 2012 roku liczba osób bezrobotnych w Polsce wyniosła 1 980 400 osób, w 2013 roku wynosiła 2 082 000 osób. Na wykresie wskazano, iż w 2014 roku jest 1 878 520 osób bezrobotnych, jednakże są to dane do dnia 30.06.2014r. W przypadku naszej gminy w 2013 roku na koniec I półrocza było zarejestrowanych 1.233 osób, natomiast w tym roku 1.154 osoby.

## Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim



Dane - sprawozdanie MPIPS-03 z dnia 30.06.2013r. i 30.06.2014r.

Brak danych dotyczących zjawiska narkomanii w statystykach nie może prezentować poglądu, że zjawisko nie istnieje. Potwierdzają to dane Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim, zawarte w części programu dotyczącego zjawiska narkomanii.



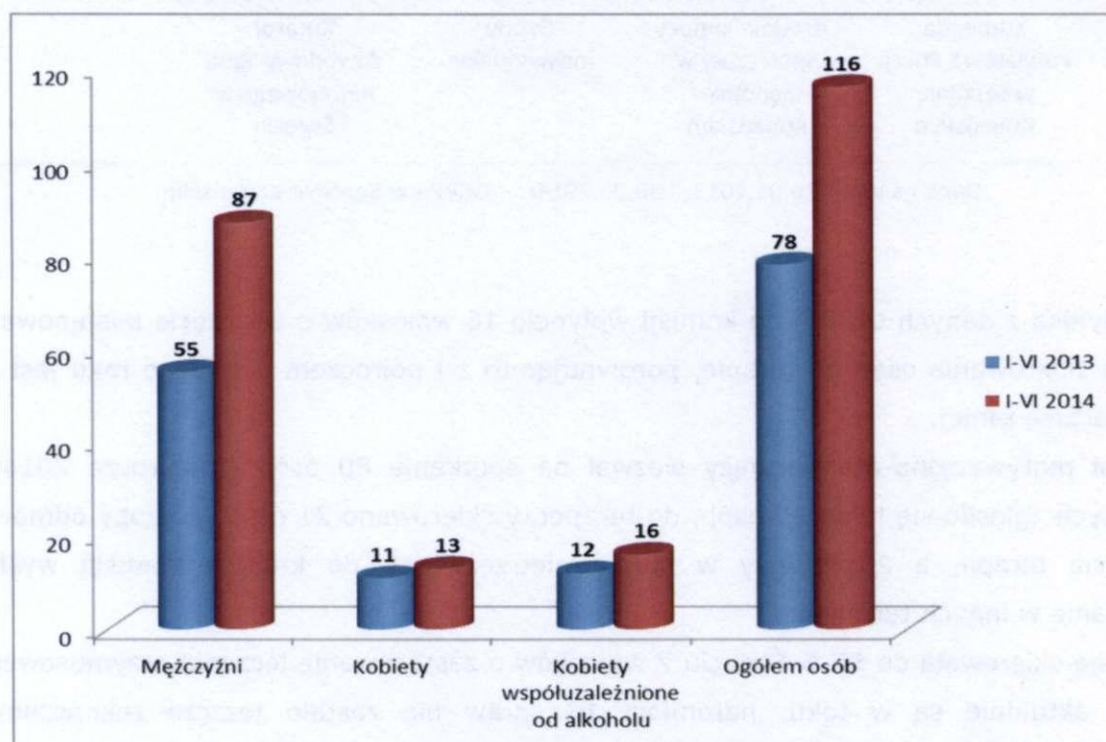
Dane na dzień 30.06.2013r. i 30.06.2014r. - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim.

Zarówno naukowcy, jak i osoby nie zajmujące się nauką dawno już stwierdzili istnienie dwukierunkowego związku między alkoholem i przemocą. Nie tylko spożywanie alkoholu

może sprzyjać agresywności, ale także ofiary przemocy mogą wypijać nadmierne ilości alkoholu. Przemoc może być zdefiniowana jako celowe zachowanie - lub próba takiego zachowania - które wyrządza fizyczną krzywdę. Przemoc należy do szerszej kategorii zachowań agresywnych, która obejmuje także groźby, wrogie nastawienie, czy wyrządzanie szkód innych niż fizyczne.

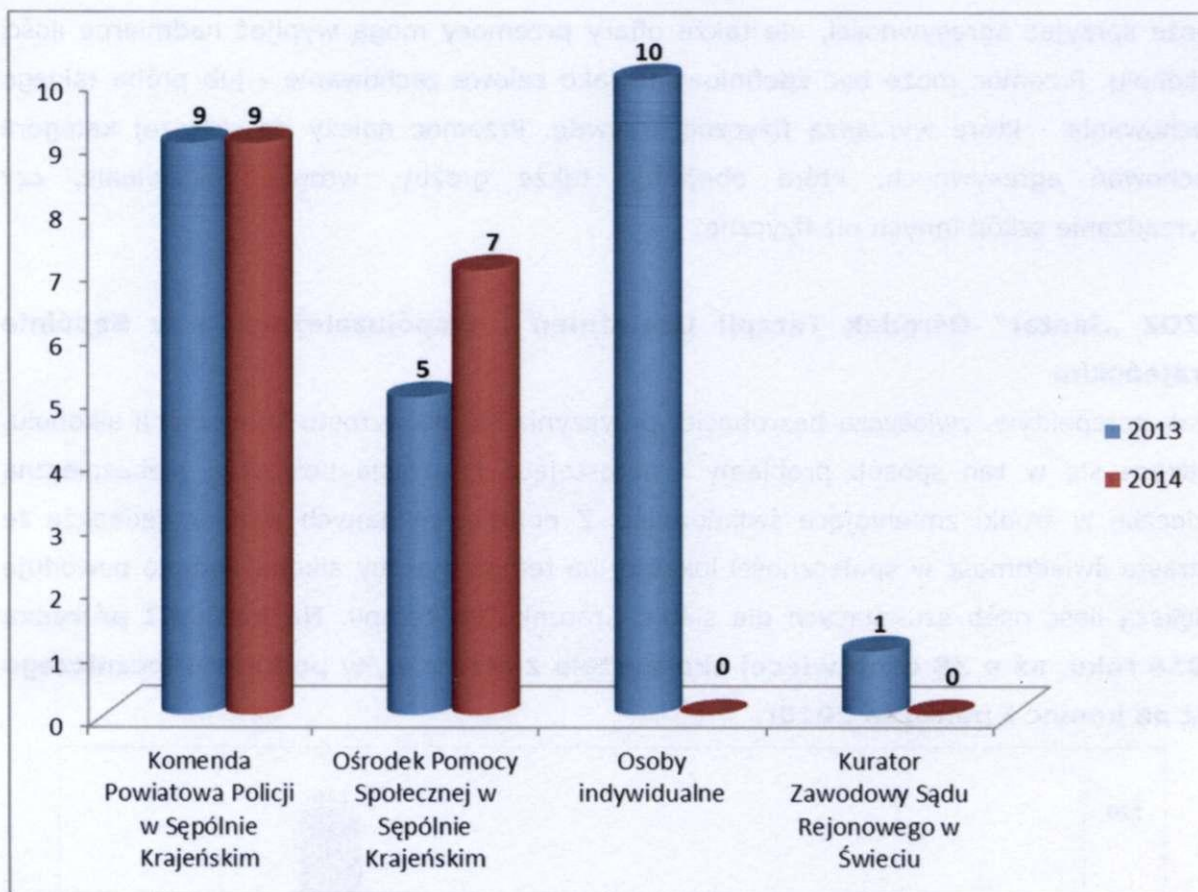
### **NZOZ „Jantar” Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Sępólnie Krajeńskim**

Brak perspektyw, zwłaszcza bezrobocie, przyczynia się do wzrostu konsumpcji alkoholu, rodzące się w ten sposób problemy i narastająca frustracja powodują niebezpieczną ucieczkę w środki zmieniające świadomość. Z poniższych danych wynika, jednakże że wzrasta świadomość w społeczności lokalnej na temat choroby alkoholowej co powoduje większą ilość osób szukających dla siebie „ratunku” w terapii. **Na koniec I półrocza 2014 roku, aż o 38 osób więcej skorzystało z oferty w/w podmiotu leczniczego niż na koniec I półrocza 2013r.**



Dane na dzień 30.06.2013r. oraz dane na dzień 30.06.2014r. - NZOZ „JANTAR” Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Sępólnie Krajeńskim.

**Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim** w ramach swojej działalności podejmuje między innymi działania mobilizujące osoby do poddania się diagnozie oraz podjęcia ewentualnego leczenia oraz terapii.



Dane na dzień 30.06.2013r i 30.06.2014r. – GKRPA w Sępólnie Krajeńskim.

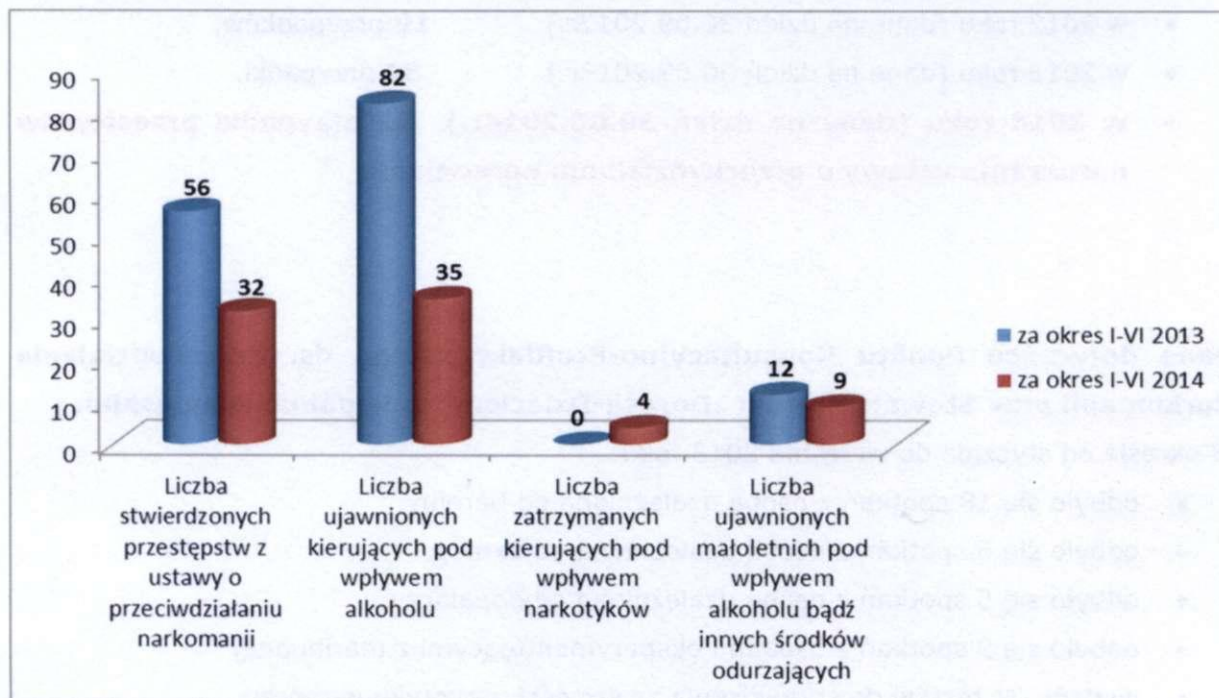
Jak wynika z danych GKRPA do komisji wpłynęło 16 wniosków o wszczęcie postępowania celem skierowania osób na terapię, porównując to z I półroczem ubiegłego roku jest ich nieznacznie mniej.

Zespół motywacyjno-monitorujący wezwał na spotkanie 80 osób (I półrocze 2014r.), z których zgłosiło się tylko 25 osób, do terapeuty skierowano 21 osób, 2 osoby odmówiły podjęcia terapii, a 2 przybyły w stanie nietrzeźwości, do których komisja wysłała wezwanie w innych terminach.

Komisja skierowała do SR w Świeciu 7 wniosków o zastosowanie leczenia przymusowego, które aktualnie są w toku, natomiast 13 spraw nie zostało jeszcze zakończonych postanowieniem z 2013 roku.

### Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim

Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim odnotowała w I półroczu 2013 roku na terenie naszej gminy 82 nietrzeźwych kierowców, natomiast w I półroczu 2014 roku liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców zmniejszyła się do 35 osób.



Dane na dzień 30.06.2013r. oraz dane na dzień 30.06.2014r. - Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim.

### ZJAWISKO NARKOMANII (DANE STATYSTYCZNE)

### Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim



Dane pozyskane z Komendy Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim.

Według danych uzyskanych z KPP w Sępólnie Krajeńskim odnotowano (statystyki dotyczą Gminy Sępólno Krajeńskie):

- w 2011 roku (dane na dzień 30.09.2011r.) **19** przypadków przestępstw naruszenia ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- w 2012 roku (dane na dzień 30.09.2012r.) **19** przypadków,
- w 2013 roku (dane na dzień 30.09.2013r.) **84** przypadki,
- **w 2014 roku (dane na dzień 30.06.2014r.) 32 przypadki przestępstw naruszenia ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.**

### **Dane dotyczące Punktu Konsultacyjno-Profilaktycznego ds. Przeciwdziałania Narkomanii przy Stowarzyszeniu „Dorośli-Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim.**

W okresie od stycznia do września 2013 roku:

- odbyło się 18 spotkań z osobą uzależnioną od heroiny,
- odbyło się 6 spotkań z osobą uzależnioną od extasy,
- odbyło się 5 spotkań z osobą uzależnioną od dopalaczy,
- odbyło się 9 spotkań z osobami eksperymentującymi z marihuaną,
- wydano 21 testów do sprawdzenia zawartości narkotyku w moczu.

W okresie od stycznia do 30 czerwca 2014 roku:

- udzielono 46 porad telefonicznych dotyczących informacji o konsekwencjach zażywania narkotyków, dopalaczy o objawach i reakcjach po ich zażyciu,
- odbyło się 9 spotkań z osobą uzależnioną od heroiny,
- odbyło się 12 spotkań terapeutycznych z osobą uzależnioną od dopalaczy i amfetaminy,
- odbyło się 9 spotkań z nieletnimi eksperymentującymi z marihuaną.

Jak wynika z powyższego problem związany z narkotykami na terenie naszej gminy istnieje i należy wdrożyć odpowiednie programy by minimalizować szkody zdrowotno-społeczne związane z używaniem substancji zmieniających świadomość oraz duży nacisk kłaść na edukację i profilaktykę w tym zakresie.